

**Investigar en Educació I: Epistemologia,
Fonamentació i Disseny**

Codi: 43199
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
4313815 Recerca en Educació	OB	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Mariona Espinet Blanch

Correu electrònic: Mariona.Espinet@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Altres indicacions sobre les llengües

Els estudiants seran atesos en català o castellà segons preferències. Una part de les lectures recomanades estan disponibles únicament en anglès.

Equip docent

Mariona Espinet Blanch

Joaquín Gairín Sallán

Joan-Carles Mèlich Sangrà

Antoni Santisteban Fernández

Isabel Alvarez Canovas

Nuria Planas Raig

Laura Arnau Sabates

Prerequisits

Aquest mòdul és obligatori de màster.

Objectius

Aquest mòdul pretén introduir l'alumnat en les bases epistemològiques, els fonaments i el disseny en investigació en educació

Competències

- Aplicar els coneixements adquirits i la capacitat per resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi pròpia.
- Desenvolupar valors professionals que incloguin ètica pròpia de la recerca en educació, en particular el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
- Incorporar les TIC en el procés d'investigació, la cerca i la gestió de la informació, l'anàlisi de dades i la difusió i la comunicació de resultats.

- Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels coneixements i judicis propis.
- Planificar recerques d'acord amb problemes relacionats amb la pràctica, tenint en compte els avenços teòrics en el camp de coneixement.
- Reconèixer i avaluar les potencialitats i les limitacions dels instruments i de les estratègies metodològiques.
- Reconèixer i relacionar els aspectes teòrics, empírics i socials del domini específic de recerca.
- Tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per ser originals a l'hora de desenvolupar i/o aplicar idees, sovint en un context de recerca.
- Tenir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera que ha de ser principalment autodirigida o autònoma.
- Treballar en equip i amb equips del mateix àmbit o interdisciplinaris.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements adquirits i la capacitat per resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi pròpia.
2. Avaluar les potencialitats i limitacions dels diferents instruments i estratègies de recollida de dades.
3. Conèixer i respectar els principis ètics i deontològics de l'exercici de la investigació educativa en el registre i anàlisi de dades i el tractament dels participants en la recerca.
4. Desenvolupar valors professionals que incloguin ètica pròpia de la recerca en educació, en particular el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
5. Elaborar el projecte d'investigació amb especificació d'objectius i qüestions d'investigació.
6. Identificar dubtes, reptes, problemes i necessitats del moment en l'Educació.
7. Identificar i seleccionar els mètodes d'investigació més idonis per a resoldre situacions problemàtiques reals.
8. Identificar problemes a la pràctica i la seva rellevància, interès i oportunitat en el context educatiu.
9. Identificar problemàtiques educatives i avaluar quines aproximacions metodològiques permeten donar-los resposta.
10. Identificar referents teòrics i la seva adequació per interpretar problemàtiques pròpies de la recerca en educació.
11. Incorporar les TIC en el procés d'investigació, la recerca i la gestió de la informació, l'anàlisi de dades i la difusió i comunicació de resultats.
12. Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels coneixements i judicis propis.
13. Jutjar les limitacions ètiques de l'aplicació de determinades estratègies metodològiques.
14. Manejar eficaçment bases de dades i catàlegs bibliogràfics internacionals que permetin realitzar una revisió adequada dels marcs teòrics que sustenten una investigació.
15. Revisar el paper que està jugant i pot jugar la investigació en la identificació de les problemàtiques actuals vinculades a l'educació.
16. Seleccionar els marcs teòrics de referència per establir aquells que orienten la investigació.
17. Tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per ser originals a l'hora de desenvolupar i/o aplicar idees, sovint en un context de recerca.
18. Tenir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera que ha de ser principalment autodirigida o autònoma.
19. Treballar en equip i amb equips del mateix àmbit o interdisciplinaris.

Continguts

- Introducció a la investigació en educació: significat, contextos i objectes.
- Marc epistemològic / filosòfic per a la investigació educativa
- Investigació educativa i mètode científic. La naturalesa del coneixement científic.

- Paradigmes d'investigació: naturalista, interpretatiu - fenomenològic i socio-crític.
- Paradigmes emergents.
- Mètodes quantitativs i qualitativs en investigació educativa. La complementarietat metodològica: mètodes mixtes.
- Plantejament del problema, marcs teòrics i contextuals de referència
- Delimitació del problema. De la identificació del tema a la pregunta d'investigació
- El problema en el seu context teòric. La revisió de la literatura: fonts d'informació i referents teòrics.
- El disseny de la investigació:
  - La presa de decisions: disseny i concreció de la proposta
  - Fases del procés d'investigació
  - El projecte de recerca
- Aspectes ètics i deontològics en el procés de recerca educativa
  - Registre i anàlisi de dades
  - Consideració dels participants en la investigació

Metodologia

- L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:
  - Classes magistrals / expositives
  - Lectura d'articles i fonts documentals
  - Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fonts documentals
  - Pràctiques d'aula:
    - Disseny d'investigacions i discussió de la pertinència i viabilitat
  - Presentació / exposició oral de treballs.
  - Tutories

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitats relacionades amb estudi personal, lectures complementàries, anàlisi de casos, recerca d'informació	78	3,12	
Explicacions magistrals	20	0,8	
Tallers/exercicis aula	12	0,48	
Tutories individual / col·lectives	12	0,48	
Tipus: Supervisades			
Elaboració treball individual (lectures, memòria final)	24	0,96	
Exposició al plenari	4	0,16	

Avaluació

- L'avaluació del mòdul es realitzarà mitjançant les activitats que s'assenyalen.
- La nota final serà la mitjana ponderada de les activitats previstes. Per poder aplicar aquest criteri serà requisit imprescindible obtenir una qualificació mínima del 40% en cadascuna de les tasques d'avaluació previstes.
- L'assistència a classe és obligatòria. Per poder obtenir una avaluació final positiva l'estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.
- El procediment de revisió de les proves es realitzarà de forma individual. Les reclamacions es realitzaran per escrit a través del Moodle.

La còpia o plagiat, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delictes que implica suspendre l'assignatura. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduceix tot o una part del treball d'un/a un altre/a company/a. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. (més informació sobre plagiat a http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats i treballs escrits realitzats durant el desenvolupament del Mòdul I.	40% - 50%	0	0	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19
Assistència i participació en les sessions	10% - 15%	0	0	12, 19
Informe d'aprenentages i presentació oral del treball final del mòdul.	40% - 50%	0	0	1, 4, 5, 6, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18

Bibliografia

Arnal, J., Del Rincón, D., & Latorre, A. (1992). *Investigación educativa*. Barcelona: Labor.

Bericat, E. (1998). *La integración de los métodos cuantitativo y cualitativo en la investigación social*. Barcelona: Ariel.

Bisquerra, R. (1989). *Métodos de investigación educativa*. Barcelona: CEAC. Campbell, D., & Stanley, J. (1996). *Diseños experimentales y cuasiexperimentales en la investigación social. Séptima reimpresión*. Buenos Aires: Amorrutu Editores.

Blanch, S., Pérez, E. & Silvente, J. (2016). *Com citar i referenciar en els textos acadèmics. Compilació basada en la normativa APA*. DDD de la UAB.

Cohen, L., & Manion, L. (1990). *Métodos de investigación educativa*. Madrid: La Muralla.

Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2000). *Research Methods in Education*. London, UK: Routledge Falmer.

Colobrants, J. (2001). *El doctorando organizado*. Zaragoza: Mira Editores.

Cook, T.D., & Reichardt, C.S. (1986). *Métodos cualitativos y cuantitativos en investigación evaluativa*. Madrid: Morata.

- Chalmers, A.F. (1989). *¿Qué es esa cosa llamada ciencia?* Madrid: Siglo XXI.
- Duch, L. (1998). *Mito, interpretación y cultura*. Barcelona: Herder.
- Fabregas, S. & Altres (2016). *Técnicas de investigación social y educativa*. Barcelona: Editorial UOC.
- Feyerabend, P. (1986). *Tratado contra el método*. Madrid: Tecnos.
- Foucault, M. (1999). *El orden del discurso*. Barcelona: Tusquets.
- Gadamer, H.-G. (2001). *Verdad y método*. Salamanca: Sígueme.
- Gadamer, H.-G. (2002). *Verdad y método II*. Salamanca: Sígueme.
- Goetz, J.P., & Lecompte, M.D.(1988). *Etnografía y diseño cualitativo en investigación educativa*. Madrid: Morata.
- Goyette, G., & Lessard-Hébert, M. (1988). *La investigación-acción*. Barcelona: Laertes.
- Habermas, J. (1990). *La lógica de las ciencias sociales*. Madrid: Tecnos.
- Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L., & Black, W.C. (1999). *Análisis multivariante*. Prentice-Hall.
- Hernández, R., Fernández, C. & Baptista, P. (2014). *Metodología de la investigación*. McGraw-Hill.
- Husserl, E. (1985). *Ideas relativas a una fenomenología pura y una filosofía fenomenológica*, Madrid: FCE.
- Husserl, E. (1991). *La crisis de las ciencias europeas y la fenomenología trascendental*. Barcelona: Crítica.
- Kerlinger, F.N., & Lee, H.B. (2002). *Investigación del comportamiento*. México: McGraw Hill.
- Kraft, V. (1977). *El Círculo de Viena*. Madrid: Taurus.
- Kuhn, T. S. (1987). *La estructura de las revoluciones científicas*. Madrid: FCE.
- Lakatos, I. (1989). *La metodología de los programas de investigación científica*. Madrid: Alianza.
- Landeta, J. (1999). *El método Delphi*. Barcelona: Ariel.
- Levy, J.P., & Valera, J. (2003). *Análisis multivariado para ciencias sociales*. Madrid: Prentice-Hall.
- Macmillan, J., & Schumaquer, S. (2005). *Investigación educativa*. 5a. Ed. Madrid: Pearson.
- Marquard, O. (2000). *Apología de lo contingente*. València: Alfons el Magnànim.
- Maykut, P., & Morehouse, R. (1999). *Investigación cualitativa*. Barcelona: Hurtado.
- Nietzsche, F. (1979). *La genealogía de la moral*. Madrid: Alianza.
- Nietzsche, F. (2002). *Crepúsculo de los ídolos*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Nietzsche, F. (2006). *El nihilismo europeo. Fragmentos póstumos (Otoño 1887)*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Núñez, L. (ed.) (1993). *Metodología de investigación en educación no formal*. Sevilla: Preu-Spínola.
- Pardo, A., & Ruiz, M.A. (2005). *Análisis de datos con SPSS 13*. Madrid: McGraw-Hill.
- Pérez Serrano, G.(1994). *Investigación cualitativa (2 vol.)*. Madrid: La Muralla.
- Quivy, R., & Van Campenhoudt, L. (1999). *Manual de investigación en ciencias sociales*. México: Limusa.
- Popper, K. R. (1985). *La lógica de la investigación científica*. Barcelona: Ed. 62.

- Popper, K. R. (1989). *Conjeturas y refutaciones. El desarrollo del conocimiento científico*. Barcelona: Paidós.
- Popper, K. R. (1993). *Búsqueda sin término*. Madrid: Tecnos.
- Punch, K.F. (2009). *Research Methods in Education*. Los Angeles, CA: SAGE.
- Rodríguez Gómez, G., Gil Flores, J., & García E. (1996). *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: Aljibe.
- Rorty, R. (1996). *Consecuencias del pragmatismo*. Madrid: Tecnos.
- Rorty, R. (1996). *Objetividad, relativismo y verdad*. Barcelona: Paidós.
- Sarramona, J. (2006). *Debate sobre la educación*. Barcelona: Paidós.
- Sierra, R. (1994). *Tesis doctorales y trabajos de investigación científica*. Madrid: Paraninfo.
- Stake, R.E. (1998). *Investigación con estudio de casos*. Madrid: Morata.
- Stake, R.E. (2006). *Evaluación comprensiva y evaluación basada en estándares*. Barcelona: Graó.
- Thonney, T. (2011). Teaching the Conventions of Academic Discourse. *Teaching English in the Two-Year College*, v38 n4: 347-362.
- Van Dale, D.B., & Meyer, W.J. (1981). *Manual de técnica de la investigación educativa*. Barcelona: Paidós.
- Van Manen, M. (2003). *Investigación educativa y experiencia vivida*. Barcelona: Idea Books.
- Wittgenstein, L. (2002). *Investigaciones filosóficas*. Barcelona: Crítica.
- Wittgenstein, L. (2003). *Tractatus logico-philosophicus*. Madrid: Alianza.